

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/2/2023
Identifikačné číslo spisu:	8314208274
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8314208274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Humenská energetická spoločnosť, s.r.o., Kukorelliho 34, Humenné, IČO: 31 728 812, zastúpená Marján, Ferenci & Partners s.r.o., Tajovského 17, Košice, IČO: 50 164 988, proti žalovanému X.. B. V., narodený XX. U. XXXX, G. XXX/XX, Z., zastúpený Mgr. Valér Podofskij, advokát, Námestie slobody 1, Humenné, za účasti intervienta na strane žalovaného KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 71 585,43 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 12C/108/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/16/2022 zo 16. júna 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/16/2022 zo 16. júna 2022 z r u š u j e a v e c v r a c i a odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol v poradí druhým rozsudkom č. k. 12C/108/2014 - 667 z 15. decembra 2021 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) tak, že prvým výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 71.585,43 eur spolu 9,15 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 71.585,43 eur od 10. júna 2015 do zaplatenia, druhým výrokom priznal žalobkyni vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 84% a tretím výrokom rozhodol, že intervenient nemá právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 365 ods. 1, § 369 ods. 1, § 373, § 397, § 566 ods. 1, § 567 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 1, § 2, § 18 ods. 1, 2, § 26 ods. 1, 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, § 23 ods. 1, § 28 ods. 1, 2, § 105 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok

(ďalej len „CSP“).

3. Súd prvej inštancie v prvom rade ustálil, že predmetom konania bol nárok žalobcu na náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená žalobkyňou tým, že žalovaný ako advokát, ktorý zastupoval žalobkyňu pri vymáhaní právoplatne priznanej pohľadávky proti dlžníkovi Spoločenstvo vlastníkov bytov v dome na J. T. Č.. XXXX/X (ďalej aj „dlžník“), túto pohľadávku neprihlásil v rámci konkurzného konania, čím malo prísť k porušeniu jeho povinnosti ako advokáta. Medzi stranami bola uzatvorená Zmluva o poskytovaní právnej pomoci z 1. augusta 2001, avšak žalovanému boli udeľované osobitné plné moci na jednotlivé konania. Žalobkyňa udelila žalovanému plnú moc z 23. januára 2007 na podanie návrhu na vykonanie exekúcie na vymoženie 1 785 885,90 eur, ktorý aj žalovaný podal. Počas exekučného konania došlo 14. mája 2010 k vyhláseniu konkurzu na dlžníka. Zo strany žalobkyne nebola žalovanému udelená osobitná plná moc na prihlásenie pohľadávky žalobkyne do konkurzného konania.

4. Súd prvej inštancie sa zamerail na skúmanie vznesenej námietky premĺčania a ustálil, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je potrebné posudzovať ako mandátnu zmluvu podľa § 566 a nasl. Obchodného zákonníka. Štvorročná premĺčacia doba začala plynúť dňom zverejnenia uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku č. 96B/2010 z 20. mája 2010. Žalobca sa najskôr mohol dozvedieť o škode po uplynutí 45 dní od vyhlásenia konkurzu, čo v danom prípade predstavuje dátum 4. júla 2010 a štvorročná lehota na podanie žaloby uplynula 4. júla 2014, pričom žaloba bola podaná na súde 3. júla 2014. Súd preto námietku premĺčania považoval za nedôvodnú.

5. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že bolo povinnosťou žalovaného ako advokáta konať s odbornou starostlivosťou v rámci exekučného konania a informovať klienta (žalobkyňu) o vyhlásení konkurzu na dlžníka a o možnosti prihlásenia pohľadávky v rámci konkurzného konania. K námietke žalovaného, že o vyhlásení konkurzu informoval konateľov žalobkyne, ktorí vyhlásili, že pohľadávku do konkurzu neprihlásia a budú ju vymáhať v rámci trestného konania vedeného proti predsedovi dlžníka, súd prvej inštancie uviedol, že konatelia žalobkyne vo svojich písomných vyjadreniach toto nepotvrdili a uviedli, že nedávali žiadny pokyn žalovanému na to, aby neuplatňoval pohľadávku v konkurznom konaní. Žalovaný svoje tvrdenia, že bývalí konatelia žalobkyne nechceli pohľadávku uplatniť v konkurze ničím nepreukázal, a preto sa podľa názoru súdu nezbavil svojej povinnosti. Povinnosťou žalovaného bolo preukázať svoje tvrdenie listinným dôkazom, ktorým by upozorňoval žalobkyňu na túto skutočnosť.

6. Okresný súd konštatoval, že zodpovednosť advokáta za spôsobenú škodu je objektívnou zodpovednosťou, ktorá je založená na súčasnom splnení predpokladov, ktorými sú 1/ pochybenie pri výkone advokácie, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť. Zo strany žalovaného došlo k porušeniu právnej povinnosti pri zastupovaní žalobkyne tým, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou a neinformoval svojho klienta o vyhlásení konkurzu. V prípade prihlásenia tejto pohľadávky by nárok žalobkyne bol uspokojený, keďže po splnení rozvrhu výťažku by správca konkurznej podstaty poukázal dlžníkovi sumu 71 585,43 eur.

7. Súd prvej inštancie ďalej ustálil, že žalobkyňa si svoj nárok nemôže uspokojiť proti X. Š., štatutárovi dlžníka, pretože z dokazovania vyplynulo, že X. Š. nevlastní žiadny majetok, ktorý by bol postihnuteľný exekúciou a sú voči jeho osobe vedené viaceré exekúcie, ktoré sa vykonávajú zrážkami z dôchodku. Preto má žalobkyňa oprávnenie domáhať sa náhrady škody od žalovaného.

8. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením svojho dlhu, súd prvej inštancie priznal žalobkyňu aj uplatňovaný úrok z omeškania.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

9. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 12Co/16/2022 zo 16. júna 2022 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výrokom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, druhým

výrokom žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu a tretím výrokom nepriznal intervenientovi náhradu trov odvolacieho konania.

10. V odôvodnení konštatoval, že sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna, presvedčivá. Dôvody, pre ktoré bolo podané odvolanie, súd prvej inštancie vyriešil v napadnutom rozsudku. Súd prvej inštancie vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil a dospel k právnym skutkovým zisteniam a na ich základe vec správne právne posúdil.

11. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie vytvoril žalobkyni podmienky na pokračovanie v konaní, za okolností kedy malo byť konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku odvolací súd uviedol, že uznesením z 2. septembra 2014 súd prvej inštancie zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote jednak odvolanie spolu so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesením z 25. septembra 2014 nebolo žalobkyni oslobodenie priznané, toto uznesenie napadla odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením z 15. apríla 2015. Žalobkyňa uhradila súdny poplatok 31. októbra 2014. V danej veci odvolací súd vyjadril názor, že podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania malo odkladný účinok, čím sa odložila právoplatnosť uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. S podaním odvolania bola súčasne podaná žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, keď do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o tejto žiadosti nebola otázka povinnosti zaplatiť súdny poplatok konečným spôsobom rozhodnutá. Za nesprávny procesný postup odvolací súd označil konanie súdu prvej inštancie, ktorý nepredložil odvolanie podané žalobcom proti zastavujúcemu uzneseniu pre nezaplatenie súdneho poplatku. Podľa odvolacieho súdu však takýmto, hoci nesprávnym postupom, nedošlo k pochybeniu takej intenzity, ktoré by svojou intenzitou odôvodňovalo záver o tom, že by sa celé konanie javilo ako nespravodlivé, a to najmä z dôvodu, že by sa v konečnom dôsledku v súdnom konaní pokračovalo meritórnym prejednaním.

12. K nedoručeniu vyjadrenia žalobkyne z 16. novembra 2021 žalovanému, v ktorom žalobca odkazoval len na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“), odvolací súd uviedol, že na pojednávaní 22. novembra 2021 právny zástupca nepoprel, že mu bolo toto podanie doručené prostredníctvom e-mailu od žalobkyne, k predmetnému rozhodnutiu NS ČR sa na pojednávaní vyjadril, hoci označené vyjadrenie žalobkyne nebolo zo strany súdu do pojednávania žalovanému doručené. Odvolací súd ustálil, že by sa mohlo javiť, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Nemožno však hovoriť o porušení práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, lebo jeho právo vyjadriť sa k podstate ostalo zachované a z jeho strany aj využité.

13. Odvolací súd ďalej uviedol, že žalobca si svoju právoplatne judikovanú pohľadávku vo výške 69 623,21 eur s príslušenstvom vymáha proti X. Š. prostredníctvom exekúcie vedenej súdnym exekútorom Mgr. MVDr. Pavlom Kovaľom pod sp. zn. 89EX/644/20, zo správy ktorého vyplýva, že v rámci tejto exekúcie nateraz nebola vymožená žiadna suma a povinný nevlastní žiadny exekvovateľný majetok, pričom tejto exekúcii predchádza exekúcia sp. zn. EX 13/2014 pre vymoženie sumy 10 000 eur. S prihliadnutím na výšku žalobcovej pohľadávky, vek povinného a jeho jediný príjem, ktorým je starobný dôchodok, úvahu súdu prvej inštancie o tom, že pohľadávku žalobkyne proti X. Š. nie je možné riadne uspokojiť, nemožno hodnotiť ako zjavne neprimeranú, ale naopak správnu.

Dovolanie

14. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP s § 421 písm. a) a c) CSP navrhujúc zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

15. V dovolaní odvolaciemu súdu vytýkal, že sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s námietkami premlčania, ako aj skutočnosťou, že súdy riešili niečo, čo nebolo predmetom žaloby - porušenie

informačnej povinnosti advokáta, čo nebolo žalované.

16. K bodom 16. a 18. odvolacieho rozsudku uviedol, že odvolací súd konštatoval nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie. Keďže vec nebola predložená, respektíve doručená odvolaciemu súdu na rozhodnutie, nie je možné nepochybne uzavrieť, kedy by odvolací súd rozhodol a aký by bol stav v čase rozhodovania odvolacieho súdu, a teda či by bol súdny poplatok do rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní proti uzneseniu o zastavení konania vôbec uhradený alebo nie. Polemiku odvolacieho súdu o tom, ako by dopadlo rozhodovanie o pokračovaní, respektíve nepokračovaní konania považuje za neprípustnú. Podľa dovolateľa odvolací súd nemal hodnotiť, čo sa javí ako spravodlivé, ale má hodnotiť čo je alebo nie je zákonné, čo je jediným relevantným kritériom. Podľa dovolateľa nie je väčšej intenzity porušenia procesných práv účastníka, ako to, že súd prvej inštancie nepredložil odvolaciemu súdu odvolanie na rozhodnutie, pričom išlo o posúdenie tej najdôležitejšej otázky, a to otázky pokračovania, respektíve zastavenia - nezastavenia konania.

17. K bodu 19. rozsudku odvolacieho súdu dovolateľ uviedol, že odvolací súd konštatoval porušenie zo strany súdu prvej inštancie, ktorý žalovanému nedoručil vyjadrenie žalobcu zo 16. novembra 2021. Ide nesporne o porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces, keďže obsah predmetného vyjadrenia ostal žalovanému dodnes neznámy. Odvolací súd žiadnym spôsobom nezdôvodnil ako malo byť právo žalovaného vyjadriť sa k podstate vyjadrenia žalobcu zachované, respektíve využité.

18. V dovolaní žalovaný poukázal na bod 20. rozsudku odvolacieho súdu a uviedol, že záver odvolacieho súdu, že existuje povinnosť informovať už o informovaných skutočnostiach považuje za zvrhlý. Poukázal tiež na nesprávny záver odvolacieho súdu, že oproti pôvodnému zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu sa nič nezmenilo, pričom podľa dovolateľa sa dokazovaním nesporne zistilo, že existuje rozsudok žalobkyne proti povinnému X. Š..

19. K bodu 21. rozsudku odvolacieho súdu dovolateľ považoval za predčasný a nezákonný záver o vymožitelnosti pohľadávky proti povinnému X. Š., keďže nie je vylúčená možnosť dodatočného dobrovoľného plnenia pohľadávky povinným, respektíve zdedenie záväzku po povinnom a jeho následné splnenie.

20. Dňa 30. novembra 2022 doručil dovolateľ doplnenie dovolania, v ktorom navrhol odložiť vykonateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu, čo odôvodnil začatím exekúcie na jeho majetok.

21. K dovolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že so všetkými námietkami, ktoré uvádza dovolateľ v dovolaní sa odvolací súd vysporiadal, preto je toho názoru, že nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP uviedla, že žalovaný bližšie neoznačil rozhodnutia naplňajúce pojem ustálená súdna prax. Preto navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

22. K dovolaniu sa vyjadril intervenient, ktorý sa nestotožnil s rozhodnutím odvolacieho súdu v otázke rozhodovania o súdnom poplatku, pričom správny procesný postup súdu mohol mať vplyv na výsledok celého konania, preto bolo zasiahnuté do práv žalovaného. Nestotožnil sa s názorom odvolacieho súdu, že žalovaný porušil informačnú povinnosť, keď štatutárnych zástupcov neinformoval o vyhlásení konkurzu, čo malo zakladať jeho zodpovednosť za škodu. Z viacerých dôkazov v konaní vyplynulo, že štatutári mali vedomosť o vyhlásenom konkurze a nemali záujem o prihlásenie predmetnej pohľadávky do konkurzu. Podľa intervenienta sa sudy žiadnym spôsobom nevysporiadali s námietkou premĺčania vo vzťahu k splneniu informačnej povinnosti. Ďalej predstrel názor, že v priebehu konania z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynula neexistencia príčinnej súvislosti medzi pochybením žalovaného a tvrdeným vznikom škody. Intervenient sa stotožnil s názorom žalovaného, že v danom prípade nebol naplnený predpoklad vzniku škody v dôsledku nevymáhateľnosti pohľadávky, ktorá je toho času naďalej vymáhaná v exekučnom konaní vedenom proti povinnému X. Š., pričom exekučné konanie doposiaľ nebolo pre nedostatok majetku povinného zastavené.

Posúdenie vecí dovolacím súdom

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP).

24. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

25. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým.

26. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

27. V danom prípade z dovolania žalovaného vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f) a § 421 písm. a) a c) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

28. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k dovolaťelom namietanej vade zmätočnosti.

30. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné pojednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

31. Dovolaťel v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal najmä nedostatky spočívajúce v nevysporiadaní sa s námietkou premlčania, v nesprávnom vyhodnotení

procesného postupu súdu prvej inštancie pri nepredložení odvolania odvolaciemu súdu a nemožnosť vyjadriť sa k vyjadreniu žalobkyne. Dovolateľ nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu o povinnosti informovať klienta a v otázke vymožitelnosti pohľadávky žalobkyne.

32. Námietku dovolateľa, že sa odvolací súd nevysporiadal s námietkou premlčania, považuje dovolací súd za nedôvodnú. Odvolací súd je pri svojom prieskume napadnutého rozhodnutia viazaný rozsahom odvolania ako aj dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), čo znamená, že odvolateľ vymedzuje rozsah, v ktorom odvolací súd odvolanie prejedná. Z odvolania zo 4. januára 2022 založeného v spise na liste číslo 677 a nasl. je zrejmé, že odvolateľ nezaložil povinnosť odvolacieho súdu zaoberať sa námietkou premlčania, keďže z odvolania vyplýva, že tieto námietky neboli krajskému súdu nastolené v odvolaní. V odvolaní odvolateľ namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie ako aj skutočnosť, že súdy riešili niečo, čo nebolo predmetom žaloby - porušenie informačnej povinnosti advokáta, ktoré dovolací súd vyhodnotil ako čiastočne dôvodné.

33. Dovolací súd na námietku žalovaného preskúmal procesný postup súdu prvej inštancie v konaní o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a dospel k nasledujúcemu záveru:

34. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1991 Zb. účinného v čase rozhodovania o zastavení konania (ďalej len „zákon č. 71/1991 Zb.“), ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

35. Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1991 Zb. pre nezaplatenie poplatku prvostupňový súd konanie nezastaví, ak

- a) už začal konať vo veci samej,
- b) vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi, ktorému súd ustanovil opatrovníka, pretože nie je známy jeho pobyt, alebo sa mu nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine,
- c) došlo k rozšíreniu návrhu alebo podaniu vzájomného návrhu v tej istej veci potom, ako začal konať vo veci samej,
- d) ide o opravný prostriedok proti rozhodnutiu správnych orgánov,
- e) žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona,
- f) vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

36. Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 71/1991 Zb. prvostupňový súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania. Prvostupňový súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku aj vtedy, ak bolo konanie prerušené podľa osobitného predpisu a správca v ňom pokračuje namiesto poplatníka.

37. Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 71/1991 Zb. ak v lehote na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je podaná žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a súd aspoň čiastočne oslobodenie prizná, zrušuje sa uznesenie o zastavení konania. Ak došlo len k čiastočnému oslobodeniu, súd vyzve na zaplatenie súdneho poplatku v takom rozsahu, ktorého sa oslobodenie netýka.

38. Podľa § 138 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom od 1. júla 2014 do 31. decembra 2014 (ďalej len „OSP“) na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa

oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

39. Podľa § 209a OSP len čo všetkým účastníkom uplynie lehota na podanie odvolania a vyjadrenia k odvolaniu, predloží súd vec bez zbytočného odkladu odvolaciemu súdu.

40. Podľa § 210a OSP uznesenie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo uznesenie, z ktorého nenadobudla dosiaľ práva iná osoba ako odvolateľ, alebo uznesenie, ktorým bolo uložené poriadkové opatrenie (§ 53), alebo uznesenie o odmietnutí návrhu na začatie konania (§ 43 ods. 2, § 78c ods. 3), alebo uznesenie o zastavení konania o dedičstve, alebo uznesenie podľa § 75a, môže na odvolanie zmeniť priamo súd prvého stupňa, pokiaľ odvolaniu v celom rozsahu vyhovie.

41. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že Okresný súd Humenné uznesením sp. zn. 12C/108/2014 z 2. septembra 2014 zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku. V zákonnej lehote, dňa 18. septembra 2014, žalobca podal proti predmetnému uzneseniu odvolanie a žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku. Okresný súd Humenné uznesením sp. zn. 12C/108/2014 z 25. septembra 2014 rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov (l. č. 41 súdneho spisu), proti ktorému žalobca podal odvolanie dňa 10. októbra 2014. Hoci v konaní boli podané dve odvolania, krajskému súdu bolo predložené na rozhodnutie len odvolanie z 10. októbra 2014 proti uzneseniu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Po podaní odvolania, pred rozhodnutím krajského súdu, žalobca uhradil súdny poplatok v plnej výške. Následne krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 4Co/246/2014 z 15. apríla 2015 tak, že potvrdil uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a po vrátení spisu z krajského súdu okresný súd vydal uznesenie č. k. 12C/108/2014-60, ktorým zrušil uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 12C/108/2014-10 z 2. septembra 2014 (o zastavení konania) z dôvodu, že medzičasom bol súdny poplatok za žalobu zaplatený.

42. Dovolací súd konštatuje, že následne už okresný súd nepredložil krajskému súdu odvolanie žalobcu z 18. septembra 2014 proti uzneseniu o zastavení konania sp. zn. 12C/108/2014 z 2. septembra 2014 na rozhodnutie, lebo odvolaním žalobcu napadnuté uznesenie zrušil (možno sa len domnievať, že zrejme využijúc inštitút autoremedúry podľa § 210a OSP, poznámka dovolacieho súdu). Je potrebné sa zároveň stotožniť s argumentáciou dovolateľa, že v § 10 zákona č. 71/1991 Zb. sú stanovené dôvody, pre ktoré je možné uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zrušiť. Dovolací súd zároveň dopĺňa, že podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1991 Zb. na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platil v rozhodujúcom čase primerane Občiansky súdny poriadok, a preto bolo možné použiť i inštitút autoremedúry (§ 210a OSP).

43. Pokiaľ ide o otázku dodržania stanovenej sudcovskej lehoty na zaplatenie súdneho poplatku tak dovolací súd poukazuje, napr. na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžk/8/2019, podľa ktorého následkom nezaplatenia súdneho poplatku v súdom stanovenej lehote je zastavenie konania v prípade, ak bol poplatník riadne o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku poučený. Sudcovská lehota na zaplatenie súdneho poplatku nie je lehotou prekluzívnou, pretože poplatník jej márnym uplynutím nestráca možnosť súdny poplatok zaplatiť, avšak iba do momentu, pokiaľ súd nevyvodí zákonom predvídané následky spojené so zmeškaním danej lehoty v podobe zastavenia konania.

44. Nesprávnym procesným postupom súdu sa rozumie postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Aby došlo v tomto prípade k zásahu do práv žalovaného musel by žalovaný v tomto štádiu konania očakávať výsledok rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní z 18. septembra 2014, ktorý pre neho bude priaznivý. Takéto rozhodnutie krajského súdu je vylúčené, keďže uznesenie o zastavení konania ako rozhodnutie, ktoré malo byť v odvolacom konaní preskúmané, bolo uznesením okresného súdu č. k. 12C/108/2014-60 zrušené.

45. Vychádzajúc z uvedeného, zvolený postup a rozhodnutie okresného súdu, keď zrušil uznesenie o zastavení konania z dôvodu, že jednak medzičasom žalobca súdny poplatok za žalobu zaplatil a tiež

preto, že k úhrade poplatku prišlo počas rozhodovania o oslobodení žalobcu od súdnych poplatkov, je v tomto štádiu konania síce udržateľný, avšak iba s poukazom na § 10 ods. 2 zákona č. 71/1991 Zb., podľa ktorého pre nezaplatenie poplatku prvostupňový súd konanie nezastaví, ak už začal konať vo veci samej. Preto v tomto štádiu civilného konania, napriek pochybeniu okresného súdu, už iný výsledok ako konanie a rozhodnutie vo veci samej, nie je možné procesne docieľať. Dovolací súd sa v ďalšom stotožnil s argumentáciou odvolacieho súdu v bode 17. a 18. odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku.

46. Námietku žalovaného týkajúcu sa nedoručenia vyjadrenia žalobcu zo 16. novembra 2021 považuje dovolací súd za nedôvodnú. Nahliadnutím do súdneho spisu dovolací súd zistil, že sa na liste číslo 611 nachádza vyjadrenie žalobcu, v ktorom žalobca na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 23Cdo 1858/2019 z 27. mája 2020. Na liste číslo 619 sa nachádza vytlačený pokyn konajúceho sudcu adresovaný spisovej kancelárii (bez podpisu sudcu), aby predmetné vyjadrenie doručili právnenému zástupcovi žalovaného. Hoci sa v listinnom spise nenachádzajú vytlačené doručky, nahliadnutím do elektronického súdneho spisu dovolací súd zistil, že okresný súd 19. novembra 2021 elektronicky odoslal právnenému zástupcovi vyjadrenie žalobcu zo 16. novembra 2021 spolu s priloženým rozhodnutím NS ČR sp. zn. 23Cdo 1858/2019 z 27. mája 2020. Uvedená správa bola právnenému zástupcovi žalobcu doručená 5. decembra 2021 uplynutím úložnej lehoty rozhodnutia do vlastných rúk prostredníctvom fikcie doručenia.

47. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) účinného v čase doručovania vyjadrenia (ďalej len „zákon č. 305/2013 Z. z.“) uložením elektronickej úradnej správy sa rozumie okamih, odkedy je elektronická úradná správa objektívne dostupná prijímateľovi v elektronickej schránke adresáta.

48. Podľa § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. úložnou lehotou na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronická úradná správa považovaná za nedoručenú. Úložná lehota je 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni uloženia elektronickej úradnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inú lehotu.

49. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručeníu, ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel.

50. Podľa § 32 ods. 8 zákona č. 305/2013 Z. z. po doručení elektronickej úradnej správy zostáva elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, ktoré obsahuje, uložená v elektronickej schránke adresáta.

51. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované ustanovenia, dovolací súd námietku dovolateľa o nedoručení vyjadrenia žalobcu zo 16. novembra 2021 považuje za účelovú, keďže je zrejmé, že vyjadrenie žalobcu bolo zo strany súdu právnenému zástupcovi žalovaného doručené do jeho elektronickej schránky a s týmto vyjadrením sa mohol oboznámiť, čo aj urobil, ako vyplýva zo zápisnice z 22. novembra 2021, kedy sa k predmetnému rozhodnutiu NS ČR sp. zn. 23Cdo 1858/2019 z 27. mája 2020 vyjadril. V tejto veci preto nemožno konštatovať porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

52. Dovolací súd k námietke dovolateľa o nedostatočnom vysporiadaní sa s jeho odvolacími dôvodmi a námietkami v odvolacom konaní, keď spochybnil predovšetkým závery odvolacieho súdu uvedené v bode 11. odôvodnenia konštatuje, že uvedené námietky dovolateľa sú dôvodné.

53. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa nároku, o ktorom rozsudkom rozhoduje a musí byť z

neho zrejme, ako o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

54. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Aby rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa predmetu konania a musí byť z neho zrejme, na základe akých dôvodov o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

55. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa.

56. Dovolací súd z obsahu rozsudku krajského súdu zistil, že odvolací súd sa v rozhodnutí nezaoberal rozhodujúcimi odvolacími dôvodmi (str. 679 - 685 súdneho spisu). Podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne nevysvetlil prečo sa nezaoberal judikátúrou najvyššieho súdu, na ktorú dovolateľ (ako odvolateľ) v odvolaní poukazoval - uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3MCdo/18/2009 z 21. októbra 2010 ako aj judikátúru Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 69/2015. Nevysvetlil, ako sa vysporiadal s príčinnou súvislosťou medzi vzniknutou škodou na strane žalobcu a konaním či opomenutím žalovaného v základnej otázke a to, či posudzované konanie žalovaného bolo tou rozhodujúcou okolnosťou, bez existencie, ktorej by k vzniku škody neprišlo. A to najmä v kontexte bodu 21. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu keď je nesporné, že už prebieha exekučné konanie voči X. Š. pod sp. zn. 89EX/644/20 u súdneho exekútora Mgr. MVDr. Pavla Kovaľa.

57. Je preto potrebné v ďalšom konaní zrozumiteľne vysvetliť, či v tomto konkrétnom prípade spolupôsobilo pri vzniku predmetnej škody viacero skutočností a prečo sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou porušenia tzv. informačnej povinnosti advokáta, keď obsahom žaloby uvedený dôvod nie je. Neoznámenie vstupu povinnej osoby do konkurzu totiž automaticky neznamená vznik škody na strane žalobcu a zavinenie žalovaného. Je potrebné vysvetliť a zdôvodniť právny a zákonný rámec záveru súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu o príčinnej súvislosti absencie písomnej formy takéhoto úkonu (neoznámenie vstupu povinnej osoby do konkurzu) a vzniku škody, ak na uvedenej forme úkonu i na samotnom úkone oznámenia takejto skutočnosti, a ani na zastupovaní žalobcu žalovaným v konkurznom konaní neboli zmluvné strany dohodnuté. Za tohto predpokladu (ak neexistoval zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným na zastupovaní v konkurznom konaní) je potrebné sa zaoberať i otázkou, či pri poskytnutí, resp. neposkytnutí tzv. informácie z mimozávazkovej zodpovednosti (teda na ktorej neboli strany sporu zmluvne dohodnuté, ale malo prísť k porušeniu zákonnej povinnosti právneho zástupcu podľa zákona o advokácii), je súladné so zákonom, posudzovať inštitúty - zodpovednosť, plynutie lehôt, premĺčanie - v tomto spore podľa iného predpisu než je Občiansky zákonník. Nateraz nie je dostatočne odôvodnený a ani udržateľný záver o aplikácii Obchodného zákonníka na zistený stav veci, keďže z neho vyplýva, že žalovaný a žalobca záväzkový vzťah s predmetom, v ktorom by bola dohodnutá povinnosť žalovaného písomne informovať žalobcu o vstupe povinnej osoby do konkurzu, dohodnutý nemali.

58. Dovolaciemu súdu z pripojeného súdneho spisu sp. zn. 5Er/103/2007 neuniklo, že v rozhodnom čase (v čase vyhlásenia konkurzu na majetok povinného) bol predmetný exekučný spis sp. zn. 5Er/103/2007 v období od 8. apríla 2010 - 14. decembra 2010 na Okresnom súde Humenné a informácia o vyhlásení konkurzu na povinnú osobu bola do spisu založená až po 10. júni 2013 (l. č. 109 - 111), teda takmer tri roky po vyhlásení konkurzu na povinného.

59. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalovaného v tejto časti považuje za dôvodné.

Dovolanie podľa § 421 písm. a) a c) CSP

60. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

61. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená.

62. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie vykazuje nedostatky v tom smere, že z dovolania nie je jasná jednoznačná právna otázka, ktorú by mal dovolací súd zodpovedať a zároveň dovolateľ v dovolaní neoznačil judikatúru odvolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd mal vo svojom rozhodnutí odkloniť a neoznačil judikatúru, v ktorej je právna otázka rozhodovaná rozdielne. Prítom v zmysle bodu 16. uznesenia Veľkého senátu Občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2017 platí, že pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). Z uvedeného dôvodu sa dovolací súd podrobnejšie touto časťou dovolania nemohol zaoberať.

Záver

63. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné i dôvodné podľa § 420 písm. f) CSP, preto postupom podľa § 449 ods. 1 CSP rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 2 CSP). Ak je rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP).

64. O trovách dovolacieho konania rozhodne súd nižšej inštancie s poukazom na § 453 ods. 3 CSP.

65. Vzhľadom na výsledok dovolacieho konania dovolací súd o návrhu na odklad vykonateľnosti v zmysle § 444 ods. 1 CSP, v súlade s ustálenou súdnou praxou, nerozhodol samostatným rozhodnutím.

66. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.